SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 183. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 27, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 27-го ВЕРЕСНЯ 1989 Ч. 183. РІК XCVI.

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ ПІДГОТОВА ДО ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ СВЯТКУВАНЬ У ВАШІНҐТОНІ

Ню Йорк. — На нарадах комітету у понеділок, 18-го вересня ц.р. продовжувано підготову до маніфестації у Вашінґтоні, яка відбудеться в суботу, 7-го жовтня ц.р.

Маніфестація складається з трьох частин. Святкування почнеться біля пам'ятника Т. Шевченкові о год. 11:30 Молебнем і словом Митрополита Мстислава, а хор „Прометей" з Філядельфії відспіває „Заповіт". Голова комітету д-р Ярослав Падох відкриє маніфестацію. До участи є запрошені сенатор Боб Дол і Едвард Дервінскі.

Рішено запросити на промовців одного із визначних патріотичних діячів з України і посла до польського парляменту д-ра Володимира Мокрого.

Друга частина маніфестації — це похід з транспарантами під совєтську амбасаду і вручення меморандуму з вимогою удержавлення української мови та свобідних демократичних виборів.

Третя частина — це концерт о год. 4-ій по полудні в залі Archbishop Carrol High School, 4300 Harewood Rd., N.E. В програмі концерту: хор „Прометей" з Філядельфії, диригент Михайло Длябога, сольоспів Степана Шкафаровського і монтаж поему виконанні Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької. На промовця рішено запросити голову СКВУ Юрія Шимка.

Квитки на концерт в сумі 15 і 10 дол. можна набути у касира Івана Винника, УН-Дім в Ню Йорку.

Як уже було інформовано комітет постав за домовленням НТШ, УКРади і УККА які є Президією комітету. Діловий Комітет оформився слідуючим чином: голова — Я. Падох, заступники — Ігор Длябога і Євген Стахів, секретар — Анна Гелетей; касир — Іван Винник, фінансова референтура — Роман Данилюк, Іван Сєрант, організаційна референтура — Мирослав Шміґель, Ігор Сохан, Іван Павленко, імпрезова референтура — Лідія Крушельницака, Ігор Соневицький; пресова референтура — Юрій Солтис; члени комітету: Леся Ґой, Стефа Косович, Михайло Савицький, Марія Василик, Микола Турецький, Марія Пятка, Микола Галів, Марія Нестерчук, а у Вашініґтоні: Євген Іванців, Ірена Халупа, Іларіон Калиневич та Богдан Ясінський.

НТШ, УКРада і УККА зложили на потреби комітету по 2,000 дол. Кредитівка „Самопоміч" в Ню Йорку уфундувала три автобуси для молоді і для сеньйорів.

Комітет закликає громаду жертвувати на цілі маніфестації та взяти численну участь.

ЗАБАВА В РАМАДА ГОТЕЛІ

Мейплвуд, Н. Дж. — 75-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштовує в суботу, 11-го листопада ц.р., традиційну осінню забаву під назвою „Клюб Флямінго". Щорічні забави, які організовує 75-ий Відділ СУА з Мейплвуду, Н.Дж., стали дуже популярними, зокрема серед молодого покоління. Цьогорічна забава відбудеться в приміщеннях Рамада Готелю, дорога ч. 10 в Іст Гановері, Н.Дж. Гратиме відома оркестра „Темпо". Вступ на забаву — 20 дол. від особи включає програму та перекуску. В справі замовлення столиків слід телефонувати до Оленки Макарушки-Кoлодій (201) 763-1797. Початок забави в год. 8:30 вечора.

ВІДБУЛИСЯ ВЕЧОРИ В ПАМ'ЯТЬ В. СТУСА

Київ (ПС УГС). — В понеділок, 4-го вересня ц.р. минуло чотири роки з дня смерти видатного українського поета-правозахисника Василя Стуса. У Києві, Львові, Харкові пройшли вечори в пам'ять поета, замордованого в совєтському концтаборі на Уралі.

На вечорах виступили колишні політв'язні, які знали В. Стуса. Вони розповіли про трагічну долю поета, якому судилося на 47-му році залишити цей світ, але шлях його був мужнім і яскравим. Людина вийняткової чести, правдивости і порядности — він проніс ці високі моральні якости через усі табірні та тюремні тортури, а написані ним вірші світитимуть яскравою зорею численним майбутнім поколінням українців. Любов до рідного, знедоленого краю палала у його змученому серці, боліла в його душі й виливалася у віршовані рядки, читаючи які ніхто не лишається байдужим, бо в них біль всього українського народу.

Заґратовані вікна, тюремні вишки, колючі дроти, конвой і вівчарки виглядають нікчемно поряд з поетом, який піднявся духом понад усяке зло.

Безмежна любов до рідної України допомагає йому перемогти зло і він знає, що смерть його не лише звільнить від тюрми, але й поверне до рідного краю. І він не помиляється, бо дух його витає в Україні, а пам'ять про нього допомагає нашим братам і сестрам боротися за визволення рідного краю.

Через кілька місяців перевезуть в Україну і його тіло, щоб поховати в рідній землі. А тим часом покоїться воно на уральському тюремному кладовищі у могилці, позначеній числом 9.

Повернулися на батьківщину також і поезії В. Стуса, які тепер потроху почали друкувати, в тому числі й сповнена болю остання, передсмертна збірка „Птах душі".

Відкрилася виставка народного мистецтва і знімок у Трою

Трой, Н.Й. (І.Д.) — Заходом Мистецької ради Ранселерської округи з нагоди 200-ліття цього міста відбулося відкриття виставки народного мистецтва і світлин у її домівці, 183 Секонд вул. Вона потриває до 22-го жовтня, можна її оглядати від середи до неділі від 1-ої до 4-ої год.

Найбільше зразків народного мистецтва і світлин дали українці. Мистець Михайло Коргун виставив свою дереворізьбу князя Ярослава, різьблену тарілку, писанки й вази. Марія Коргун прикрасила своїм вишиваним рушником ікону Зарваницької Богоматері. Дозя Кушнір виставила вишивані серветки і скатерть.

Греки виставили ікону Ісуса Христа, дивани, вишивки, серветки та столи. Німці виставили машини та знімки машин. Вірмени виставили килими і знімки, муринка Дора Бравн виставила свої три картини: автопортрет і два красвиди „старої Америки".

Ця виставка відбудеться весною у Бінґгемптоні, Н.Й.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНС ВІДБУВ ЗВИЧАЙНІ НАРАДИ

Джерзі Сити, Н.Дж. — Тут в суботу, 16-го вересня, в приміщеннях Головної Канцелярії, відбулись звичайні наради Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу, на яких зосереджено увагу на всебічній діяльності цієї організації за перші вісім місяців року.

В нарадах, які відкрив і якими проводив головний предсідник д-р Іван Флис, крім нього взяли участь: заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний директор для Канади мгр Іван Геврик, заступниця головного предсідника Ґльорія Пашен головний секретар Володимир Сохан і головний касир Уляна Дячук.

Згідно з прийнятим без змін порядком нарад, звітування започаткувала головний касир У. Дячук.

Звіт головного касира

Закуплено бондів у канадській валюті за суму 2,476,735 дол. Всіх проданих бондів, тих, що дозріли, або їх відкликано, було на суму 2,821,823.75 дол. У американських долярах відкликано бондів на суму 317,020 дол., дозріло чотири на суму 77,000 та продано сім бондів на суму 243,803.75 дол.

У канадській валюті дозріло 12 бондів на суму 2,184,000 дол. Видано п'ять гіпотечних позичок на загальну суму 373,000 дол. З них одну в Канаді і чотири в ЗСА.

Відсотків від інвестицій отримано на суму 3,351,034 дол., що було на суму 401,264 дол. менше, як рік раніше. Досі отримано менше відсотків від позички на Домі УНСоюзу, на суму 629,000 дол., що зменшило прибутки.

Сума отриманих вкладок у висоті 1,753,624 дол. була на 126,029 дол. вищою від суми у попередньому році. Причиною цього поважного зросту було в першій мірі набуття дивідендою додаткового забезпечення за суму 90,035.37 дол. Але все ж таки зріст у зібраних вкладках, у порівнянні з попереднім роком, був на суму 35,993.63 дол.

Союзівка виказала прибутків на суму 901,086 дол. на суму 318,309 дол. більше, як попереднього року, але це завдяки допомозі УНСоюзу для поліпшення будинків устаткування тощо.

Прибутки В-ва „Свободи" були у висоті 764,767 дол., на 7,000 вищі, як минулорічні.

У видатках виплачені грошові звороти у висоті 223,427 дол. були на 27,452 дол. менші, чим попереднього року. Також виплати посмертних допомог були менші. Загальна сума посмертних допомог цього року виносила 458,408 дол., а минулорічні виплати були на 32,101 дол. вищі.

Рекордово високу дивіденду виплачено цього року на суму 1,470.472 дол. Від попереднього року збільшено дивіденду на суму 458,142 дол.

Виплати вивінувальних грамот зросли цього року на суму 145,034 дол. і виносили 731,873 дол.

За перших сім місяців цього року майно УНСоюзу зросло тільки на 267,253 дол., а за 12 місяців на суму 1,597,883 дол.

Літній сезон на Союзівці цього року був значно кращий, як попереднього року.

Дитячі табори втішалися великою популярністю. Вони були заповнені дітьми до максімум, яке Уряд здоров'я стейту нам призначив.

Тенісовий табір мав 62 учасники. Табір „Пташат", який був новістю, мав 58 учасників у віці від 3 до 6 років. Його провадив пластовий курінь „Перші Стежі". Багато матерей дітей-учасників помагали у денних зайняттях та в опіці над дітьми. Вислід був дуже позитивний на черговий рік говориться про можливість двотижневого табору.

Крім табору цих малят відбувався в цьому самому тижні наш нормальний дитячий табір хлопчиків і дівчат, у віці від 7 до 12 років. Їх було також понад 50.

Багато грошей вкладено цього року на розбудову та поліпшення Союзівки. Дім для працівників враз із устаткуванням коштував біля 700,000 дол. Відновлений дім, що колись називався „Ясіня", а тепер перезвано його на „Карпати", коштував також біля 130,000 дол. Працюємо над точним підрахунком.

Весною майже кожний кінець тижня Союзівка гостила у себе весілля, чи з'їзди. Осінню вже всі суботи і неділі є також зайняті і дуже швидко займають приміщення на 1990 рік. Стараємося всіми способами придбати гостей ще під час тижня позалітнім сезоном.

Застановляємося над зміною структури оплат. Дорожчі кімнати винаймаються скорше, як дешевші. Молодші гості мають більші вимоги, але є більш спроможні платити вищі оплати.

За сім місяців біжучого року Корпорація Дому УНСоюзу отримала прибутків у висоті 1,851,746 дол.

Всіх чиншів за приміщення отримано у висоті 1,831,468 дол., на суму 176,975 дол. менше, чим рік раніше. Сусідній банк вибудував новий будинок, куди перенесли їх канцелярії з нашого будинку. Тому маємо два і половину поверхів порожніх і отримали менше чиншів.

Сума видатків за сім місяців дала 1,655,366 дол. В порівнянні з видатками в цьому самому часі минулого року, видатки були на 811,652 дол. менші. Відсотків від позичок виплачено на суму 630,460 дол. менше.

На 1-го жовтня ц.р. дозріло боргових зобов'язань на суму 5,183,700 дол. Досі повідомлено нас про відтягнення суми 85,500 дол., та нема ще відповіді від приблизно 78 власників боргових зобов'язань, які позичили нам суму 1,404,015 дол.

Звіт головного секретаря

Впродовж восьми місяців 1989 року, тобто від 1-го

(Закінчення на стор. 4)

Починаються курси вишивання і вироблення ґерданів в УМ

Ню Йорк. — Курс вишивання триватиме від 7-го жовтня до 9-го грудня ц.р. і включатиме вісім зайнять, на яких початківці можуть навчитися вишивати, а досвідчені вишивальниці — вдосконалити своє уміння вишивати. Курсанти ознайомляться з історією української вишивки. Курс для дорослих і дітей віком від 10 років. Зайняття відбуватимуться щосуботи від год. 1-ої до 3:30 по полудні. Оплата за навчання: дорослі — 45 дол., пенсіонери і студенти віком від 16 років — 40 дол., діти від 10 до 16 років — безплатно, члени музею дістають знижку 15 відсотків. Вартість матеріялів включена в оплату за навчання.

Курс вироблення ґерданів відбудеться 4-го, 11-го і 18-го листопада ц.р. Три зайняття по дві з половиною годин кожне , на яких дорослі і діти від 12 років будуть учитися робити ґердани (також звуться „силянки"). Ці традиційні нашийні прикраси з дрібних намистин носять з українськими народними убраннями в різних районах України. Курс відбуватиметься щосуботи від год. 1-ої до 3:30 по полудні. Оплата за навчання — дорослі 20 дол., пенсіонери і студенти віком від 16 років — 15 дол., діти від 12 до 16 років безплатно, члени музею дістають знижку 15 відсотків. Вартість матеріялів включена в оплату за навчання.

Курси є частково фінансовані Стейтовою радою мистецва. В справі додаткових інформацій і реєстрації на курси слід телефонувати на число музею: (212) 228-0110.

АВТОБУС ДО ВАШІНҐТОНУ З ЙОНКЕРСУ

Йонкерс, Н. Й. — Управа Відділу УККА організує поїздку автобусом до Вашінґтону на Шевченківські святкування в суботу, 7-го жовтня. Зголошуватися слід до Володимира Козіцького на число 969-4200. Зголошення приймаються до 30-го вересня ц.р. Переїзд в обі сторони коштує 20 дол. Можна також замовляти квитки на концерт. Членам зорганізованої молоді в уніформах Осередку СУМ та Станиці Пласту кошти оплачує Федеральна Кредитова Кооператива СУМА в Йонкерсі. Просимо голоситися в управах згаданих організацій.

Можна жертвувати на ЗУАДК через „Юнайтед Вей"

Філядельфія (М. Б-й). — Починаючи від 11-го вересня до 21-го листопада цього року, в приватній індустрії, міських установах і стейтових агенціях переводитимуть збірку фондів через систему „Юнайтед Вей".

Українці, які працюють в згаданих підприємствах або агенціях можуть складати свої датки на потреби З'єднаного Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК).

З огляду на збільшені фінансові потреби (втікачі в Австрії і Італії, Фонд Допомоги України і інші) Екзекутива ЗУАДК звертається до всіх працівників в приватній індустрії і міських та стейтових установах, які мають можливість жертвувати через збіркову систему „Юнайтед Вей", складати свої датки на ЗУАДК.

Щоб пожертва була призначена на ЗУАДК треба виповнити „донор чойс форм". На згаданій формі треба написати число 01838 там, де написано „ковд" і United Ukrainian American Relief Committee, там, де є напис „ейдженсі".

У СВІТІ

ПІД НАТИСКОМ, ЩОБ ЯПОНІЯ брала на себе більшу політичну відповідальність, яка віддзеркалювала б економічну силу, японці почали це робити притаманним їм спокійним способом і без великого розголосу, посилаючи своїх цивільних експертів на допомогу ОН в утриманні застав миру в Азії, Африці, Центральній Америці та на Близькому Сході. Однаде японські офіційні чинники починають також домагатися більшого голосу в рішальних справах, зокрема реґіональних замиреннях, як і того, щоби брати їхні поради частіше під увагу, а не трактувати Японію, „як доброго дідуся, що живе десь там далеко". Юкійо Такасу директор відділу політики ОН, при міністерстві закордонних справ Японії, заявляє, що таке наставлення до Японії вже більше не підходить.

ГОЛОВА БРИҐАДИ, ЩО досліджувала причини вибуху французького пасажирського літака минулого тижня над Сагарою, заявив, що знайдено залишки вибухового матеріялу у передньому відсіку літака. Слідчий Роберт Пайлляс зробив цю заяву на французькому телебаченні, кажучи, що вибух цього роду на літаку був трагічним, бо крім вибуху приготованих речовин наступає вибух у наслідок декомпресії повітря, що й було причиною смерти всіх 170 пасажирів і залоги.

ЖУРНАЛІСТА „СОЛІДАРНОСТИ" призначено директором урядових радіо та телевізії, а з цим перервано монополь контролі Комуністичної партії над засобами масової інформації від 1940 року. Прем'єр Тадеуш Мазовецький в суботу, 23-го вересня ц.р., призначив на цю позицію 57-літнього Анджея Дравіча, знавця совєтських справ і колишнього політичного в'язня. Це призначення оправдало всі припущення про наставлення нового уряду Польщі в справах свободи висловлення думки в радіо та телевізії. Не зважаючи на те, що Комуністична партія сильно захищала своє право монополю над засобами масової інформації ще до недавна, то все таки випустила кермо з рук коли договорювалася з „Солідарністю" про зформування нового уряду.

МІЖНАРОДНИЙ ДОГОВІР схвалений минулого року, котрий дозволяв би на видобуття оливи та інших природних багатств Антарктики розбився через зволікання з підтримкою Австралії та Франції. Обидві країни мотивують свій виступ з цього міжнародного форуму тим, що не погоджуються зі запропонованими правилами охорони довкілля Антарктики, яке вони уважають є дуже чулим, і сумніваються чи навіть міжнародна угода зебезпечить це оточення від знищення.

В АМЕРИЦІ

В П'ЯТНИЦЮ, 24-ГО ВЕРЕСНЯ на 101-му році життя помер патріярх американської популярної музики, Ирвинг Берлін. Автор півтори тисячі пісень, серед яких: „Біле Різдво", „Боже благослови Америку", яка вважається неофіційним національним гимном Америки, народився в 1988 році в Тюмені. Його батьки еміґрували до ЗСА й замешкали в Ню Йорку. Перша пісня „Марія із соняшної Італії", яку И. Берлін написав у 1907 році, принесла йому великий успіх. Президент американської асоціяції композиторів та авторів, Мортон Гулд, на святкуванні сторіччя И. Берліна минулого року сказав, що „Музика Берліна — вічна. Вона буде дзвеніти не день, не рік, а завжди".

В СЕРЕДУ, 27-ГО ВЕРЕСНЯ Ц.Р. президент Джордж Буш готується до обговорення питання шкільництва з посадниками міст та освітніми діячами. Рівень навчання у школах залишається далеко позаду від зростаючих потреб працедавців. Занепокоєний сучасним станом дисгармонії у швидкому розвитку науки і техніки та освіті майбутніх робітників, голова корпорації Зірокс Дейвид Т. Кернс вказує, що більше як третина майбутньої робочої сили — це національні меншини, а половина виростає в бідності. „Американська мрія стає страшним сном", — так висловлюється про це президент компанії Джансон енд Джансон Джеймс Е. Берк.

ЗСА ПРОПОНУЮТЬ ЕЛІМІНУВАННЯ ХЕМІЧНОЇ ЗБРОЇ

Президент Дж. Буш жестикулює, виголошуючи свою першу промову в ООН.

Ню Йорк. — „Сьогодні ми є свідками ідеологічної катастрофи — смерти самої ідеї тоталітаризму, ідеї держави, що придушує всіх і вся!" — заявив президент Джордж Буш у понеділок, 25-го вересня, на відкритті 44-ої сесії Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй.

„Помиляються ті, хто думає, що переможний марш свободи можна зупинити", — сказав Президент ЗСА, назвавши Мадярщину, Польщу, країни Південної Америки і Африки, які йдуть шляхом поступової демократизації.

Це був перший виступ Дж. Буша в ООН в ранзі Президента З'єднаних Стейтів. В центрі виступу Президента була справа про знищення хемічної зброї. „Світ надто довго перебуває в тіні небезпеки хемічної війни. Починаючи з нинішнього дня, спільно рятуймо світ від цієї небезпеки",— закликав Дж. Буш, звертаючися до делеґатів ООН.

Президент запропонував конкретні кроки щодо знищення всіх запасів хемічної зброї і припинення її виробництва. Ці пропозиції адресовані як країнам, які мають хемічну зброю і здатні виготовляти її, так і учасникам Женевської міжнародної конференції, яка розглядає справи, зв'язані з хемічною зброєю. Плян Буша включає, зокрема, такі пункти:

- ЗСА знищать 80 відсотків своїх запасів хемічної зброї до завершення праці міжнародної конференції, якщо і СССР готовий знищити свої запаси до рівня американських. „Ми, — сказав Буш, маючи на увазі і ЗСА, і СССР, — погодилися на взаємні інспекції для перевірки виконання умов угоди".
- Як тільки міжнародна угода буде підписана, ЗСА знищать 98 відсотків запасів своєї хемічної зброї протягом восьми років. „Якщо Совєтський Союз зробить те ж саме, — сказав Буш, додавши: — Я думаю, він зробить це".
- Решта 2 відсотки будуть знищені протягом наступних двох років після того, як всі країни, здатні виробляти хемічну зброю, приєднаються до міжнародної угоди.

Виступаючи на Генеральній Асамблеї ООН, Президент ЗСА особливо підкреслив, що звільнення світу від хемічної зброї залежить не лише від З'єднаних Стейтів і Совєтського Союзу. „Багато реґіональних конфліктів загрожують спокоєві у світі як ніколи досі", — сказав Буш, не називаючи, однак, Іран та Ірак, які, як вважають американські експерти, широко використовували хемічну зброю під час дев'ятилітньої війни.

У понеділок президент Буш зустрівся з генеральним секретарем ООН Пересом де Куєяром, президентом Бразилії Хозе Сарнеєм, міністром фінансів Ізраїля Шімоном Перезом та іншими державними діячами, що прибули в Ню Йорк на сесію Генеральної Асамблеї ООН.

ЛАТВІЯ ОГОЛОСИЛА СОВЄТСЬКУ АНЕКСІЮ НЕЗАКОННОЮ

Москва. — Як повідомляє московський кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Билл Келлер, Верховна Рада Литовської ССР одноголосно, 274-ма голосами за і ні одного проти, схвалила звіт спеціяльної комісії, яка констатувала, що Литва, Латвія і Естонія були окуповані Червоною армією і насильно приєднані до Совєтського Союзу в результаті таємної угоди 1939 року між СССР і гітлерівською Німеччиною.

Рішення литовських законодавців різко відрізняється від поглядів Міхаїла Ґорбачова, який на недавньому пленумі ЦК КПСС підкреслив, що прибалтійські республіки увійшли до складу Совєтського Союзу з власної волі.

У декляраціі Верховної Ради Литовської ССР вказується, що анексія Литви у 1940 році була результатом військового тиску і окупації, що повністю співпадає з точкою зору західніх істориків.

Б. Келлер пише, що Комуністична партія Литви, намагаючись уникнути поразки у виборах до місцевих органів влади, намагається підтримувати націоналістичні рухи в республіці, уникаючи, однак, прямої конфронтації з кремлівським керівництвом.

У прийнятому документі підкреслюється, що відносини між Литвою та іншими союзними республіками будуть базуватися на „вільному волевиявленні".

У ПЕКІНІ ЗАКОРДОННІ дипломати та місцеві офіційні чиновники потвердили чутки про те, що Центральний комітет Комуністичної партії Китаю засідатиме наступного місяця для того, щоби затвердити подробиці економічної політики включно з 1991 роком. Припускають, що на тому ж засіданні обговорюватимуть і долю усуненого генерального секретаря Комуністичної партії Джо Джуянга, долю якого вирішуватимуть найвищі провідники Китаю на чолі з Денґ Шіяопінґом. Не зважаючи на це, більшість чиновників у центральному апараті припускають, що Джо Джуянґа гостро та прилюдно осудять, але не обвинувачиватимуть його в жодних кримінальних злочинах.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Буш і Ґорбачов у 1990 році

Демократичні опозиціонери президента Джорджа Буша втратили головну причину своїх скарг: чому Буш не зустрічається з Міхаїлом Ґорбачовим? Вони прагнули таку вершинну зустріч, мабуть, вже у січні цього року, як перший крок урядування Буша, і гірко критикували його, що він полетів на Далекий Схід, до Японії, Китаю і Південної Кореї, замість до Москви. Не розуміли, чому він їде до країн Західньої Европи, а після того до сателітських країн, Польщі і Мадярщини, але зволікає із зустріччю з президентом та в одній же особі і генеральним секретарем Компартії СССР. Мовляв, взаємини між ЗСА і СССР — це найперша справа, а Ґорбачов створив добру коньюнктуру для безпосередніх розмов із підписанням нових договорів. Найгостріша критика на адресу Буша була за те, що він своєю надто повільною поведінкою „проґавлює" добрий для Америки момент. Аж ось 23-го вересня ц. р. президент Буш сам проголосив із ґольфового грища в Кеннебанкпорті у стейті Мейн, де перебував на дводенному відпочинку, що він і Ґорбачов порозумілися щодо зустрічі, і що вона відбудеться, найвірогідніше, у Вашінґтоні пізньою весною або ранньою осінню 1990 року. Передбачаючи, що демократичні критики відразу будуть дивуватися і запитувати, „чому аж так пізно, коли тепер маємо щойно вересень 1989 року", Буш заявив: „Я свідомо хотів провести ту зустріч після року урядування, щоб обидві сторони могли підготовитися до розгляду різних поважних справ". Президент Буш склав свою заяву негайно після отримання телефонічної вістки з Джексона, стейт Вайомінґ, що, перебуваючи там, державний секретар Джеймс Бейкер і совєтський міністер закордонних справ Едуард Шеварднадзе договорилися у цілій низці справ щодо цієї нової вершинної конференції.

За інформацією, яку державний секретар подав групі журналістів там же, у стейті Вайомінґ, він і Ґорбачов підписали договори про редукцію арсеналу далекосяжних стратегічних ракет наполовину. Це договорення охоплює теж найважливішу для Америки точку — перевірку на території другої сторони, чи правильно здійснено умову. Погодилися теж на давню американську пропозицію щодо „свобідного неба", себто права кожної з обох держав користуватися повітряним простором другої сторони для літаків без зброї. Погодилися, що дипломати і журналісти обох великодержав мають свобідний доступ до другої країни. Всі ті справи мають ще затвердити на вересневій нараді. Після того, як Бейкер передав журналістам інформації про успішне закінчення нарад з Шеварднадзе, той останній провів власну 45-хвилинну пресову конференцію. Він виявив велике вдоволення ходом нарад з державним секретарем Бейкером і його почетом та висловився оптимістично щодо дальшого розвитку американсько-совєтських відносин. За коментарями американських газет і телевізійних журналістів, до успіху цієї наради чимало причинився лист Ґорбачова до Буша, що його передав Президентові Шеварднадзе у Білому Домі. У листі Ґорбачов повідомляв, що він (СССР) вирішив не пов'язувати надалі проблем американського проєкту протиракетної оборони з космічного простору, а готовий, незалежно від того проєкту, переговорювати про редукцію різних інших родів зброї. Проєкт „зоряної війни" був причиною, що перша зустріч Реґена з Ґорбачовим була невдалою.

Немає ніякого сумніву, що на покращанні взаємин між ЗСА і СССР залежало і залежить обом сторонам. Президент Реґен започаткував процедуру не обмежування продукції різних родів зброї, а їх редукції. Буш заповів уже під час своєї виборчої кампанії, що продовжуватиме політику Роналда Реґена. Вершинні конференції лідерів ЗСА і СССР не є панацеєю, не є спасенним ліком всіх існуючих у світі болячок. Але, якщо вони проходять спокійно і кінчаються підписанням якихось документів, то це таки злагіднює атмосферу і скріплює шанси миру. Заощадження грошей, видатковуваних на зброєння — бажане обидвом сторонам. Очевидно, Ґорбачову куди більше залежало і далі залежить на зустрічі з Бушем, як Бушеві на зустрічі з Ґорбачовим. У теперішній хиткій ситуації в СССР і при слабій позиції Ґорбачова головно з приводу браку предметів першої потреби і браку харчів, спільна світлина усміхнених Буша і Ґорбачова на тлі Білого Дому — це пропаґандивний цукерок. Можна сперечатися, чи така вершина зустрічі сприяє більше закріпленню комуністичної системи в СССР, чи радше приспішує загин комунізму у користь демократії. Але здається, що крім безпосередньої пропаґандивної користи, ніякої іншої не матиме Ґорбачов, — а президентові Бушеві з його популярністю в народі небагато залежить на заспокоюванні демократичної опозиції.

Володимир Яців

ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ СХІДНЬОЇ ЕВРОПИ

II.

Треба ствердити, що система державного капіталізму своєю централізованою програмою, залишила країну в стані банкрутства, яка знайшлася на межі упадку. Такий господарський стан не може прийняти суспільство, яке відмовилось в останній декаді від належного йому вищого життєвого рівня, щоб тільки зміцнити економічно країну, в якій погіршилася ситуація із започаткуванням впровадженням змін в системі.

Можливим є, що вбоге суспільство східньоевропейських країн не хоче бути вільним суспільством, — каже науковець в справах суспільних наук, — тому що ціна вільного суспільства з цими змінами на політичному й господарському відтинках — зависока і може привести до скорочення, або навіть втрати соціяльних послуг. Реформатори вірять, що суспільство може позитивно реагувати на плюралістичну систему, однак історія цих східньоевропейських країн, що стверджує окупації цих країн Росією, — Австрії, Німеччини і Совєтського Союзу, залишили ці країни з малою практикою самоуправління, а з великою практикою адміністрування згори вниз. Тому народ скептично задивляється на таку політику, а головно на всі ці зміни в системі на політичному й економічному відтинках. Народ вірить, що реформи означають тільки те, що інша група політиків прийде до влади.

Деякі мадярські інтелектуали переконані, що нещасливе робітництво може впасти знову жертвою ортодоксальних комуністів, специяльно офіційної профспілки, яка є підставою економічних реформ. Побоювання, що суспільство не буде схилятись до системи соціялістичної, як теж до системи демократичного плюралізму, але до народного звернення, яке має вплив на економічні і суспільно-політичні зміни, тобто мадярський і польський патріотизм. Оптимісти кажуть, що ці прогнози є захмарені різними непередбаченими змінами, які можуть появитись в недалекій будучині. Треба одверто сказати, що змінити комуністичну однопартійну систему не прийдеться так легко, і система правління, що її приймуть, правдоподібно, не буде виразна. Вона може буде мішаниною — напівавтократичної напівбуржаазної напівсоціялістичної і напівдемократичної систем.

Міністер справедливости, професор Кальмар Кульчар, який є уповноважений до написання проєкту мадярської конституції, у своєму інтерв'ю, в справі проєкту нової конституції, сказав, що цей процес перетворення системи авторитативної на демократичну був студійований в Еспанії, Португалії, Фінляндії, Італії і Німеччині, і стверджує, що політична культура не є та сама, але є дещо спільного елементу в тих процесах перетворення.

Треба ствердити, що змін цих, запроєктованих у Мадярщині чи в Польщі на політичному і господарському відтинках Горбачов не стримував — занятий своєю перебудовою. Совєтський Союз заінтересований такими змінами, але це не є та сама ситуація, що була кілька років тому, коли СССР давав накази. Уряд хоче бачити як працюють реформи на політичному відтинку та які проблеми можуть вийти у зв'язку з цими політичними змінами у східньоевропейських сателітних країнах. На питання, як далеко можна буде йти з тими політичними і господарськими змінами, добре б прийняти Ґорбачова пораду, який сказав, що „кожна соціялістична країна повинна вибирати для своєї країни таку суспільно-політичну дорогу, щоб запевняла кожному громадянинові його права на користування духовими й матеріяльними добрами".

Дуже важливим питанням в теперішньому часі є чи дві потуги, Совєтський Союз і ЗСА, повинні говорити про справи, які заторкають проблеми, зв'язані з катастрофічним господарським положенням, як теж політичною ситуацією в поодиноких східньоевропейських країнах, — соціялістичних державах, сателітах СССР.

На підставі перепроваджених дослідів політичними аналітиками по справах східньоевропейських, зустрічі представників цих двох потуг повинні відбуватись, бо вони є необхідні для розв'язки життєвих проблем народів Східньої Европи. Треба ствердити, що йдуть переформування на політичному відтинку в Польщі і на Мадярщині, як теж видно знаки змін у Чехо-Словаччині. Однак ситуація між соціялістичними країнами не збалянсована. Існують великі різниці поглядів на зміни між лідерами Польщі і Румунії.

Дуже важливим і актуальним питанням є питання переформування авторитативної влади, і створення демократичного уряду з багатопартійною системою. Треба ствердити, що сьогоднішні міжнародні обставини сприятливі для реальних змін. Тому ці східньоевропейські народи повинні працювати в тому напрямку, щоб прийняти нові зміни в конституції, бо ніхто не знає, як довго буде тривати ця специяльна нагода для таких змін, які повинні принести східньоевропейським народам свободу на політичному й економічному відтинках у їхніх країнах.

Роман Левицький

Небелиці Діда Паляниці

Коли принесла мені пошта з Джерзі Сити чудову книжку „Батькові Тарасові — Батько Союз", засів я до читання і вже не відривався від цього пиру, поки не прочитав „від дошки до дошки". Красота і радість мені велика. Буду її читати ще вдруге, щоб ще раз налюбуватися.

У цьому місці мушу відкрити мою колишню душевну молодечу мрію, яка не сповнилася. Ой, який мені жаль ще й тепер! Будучи студентом гімназії, мріяв після матури студіювати українську літературу. Не довелося. Політика польського уряду в Галичині з її т. зв. 'нумерус клявзус', тобто обмеженою квотою студентів українців в університетах, не дали мені змоги сповнити цю мрію. Горе переможеним! Згадую про це тому, щоб пояснити моє спеціяльне заінтересування літературознавством.

Кинувши оком на авторів статтей, есеїв, критичних розвідок тощо, відомих літературознавців і науковців, — звернув я увагу на менше відомого загалові, але дуже добре мені знайомого особисто, Іллю Гомонка, автора есею п. з. „Творець модерної української нації". Це точно біографія Тараса Шевченка. Читав я її неразі внучував напам'ять ще будучи гімназійним студентом, одначе Гоменків спосіб подання усіх деталів у хронологічному порядку такий прозорий у пов'язанні з творчістю, що постать Шевченка виринає із кожною подією його життя, як Богом посланого пророка, геніяльного поета і „Творця модерної української нації", як це зазначено в заголовку.

Проф. Іллю Гомонка знаю особисто, бо вчив я в цій самій гімназії „Рідної Школи" в Самборі. Він викладав клясичну літературу, а я фізкультуру і свою другу додаткову „дисципліну", диригентуру шкільного хору, або інакше, як тоді називали, співу. Коли йдеться про престиж „предметів", як це тоді називали, тобто латини і греки, що їх викладав Гомонко, і моїх, руханки і співу, то між ними була величезна різниця. Гомонкові предмети були в пошані, мої навпаки, їх зараховували деякі професори до т. зв. „міштиґалків". Для прикладу, коли на річній конференції усіх учителів, господар кляси читав оцінки учнів, то підкреслював дуже виразно і голосно, що даний учень має з математики неедоо-стаа-тоо-чноо, з історії неедоостатоочноо, а в протилежності до того, з руханки і співу дужее добрее! Проф. Гомонко ніколи не кпив собі з моїх предметів, а ставився до них з такою увагою як до своїх, тому тим більше, згадавши про це, з такою великою насолодою читав його чудовий есей.

Недавно довідався про його смерть і цією згадкою про шляхетного педагога кладу квітку на його свіжу могилу в Канаді.

Іван Головінський

ІДЕЯ УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІЯРХАТУ В МИНУЛОМУ І СЬОГОДНІ

I.

На протязі століть, відколи наші предки прийняли християнство, християнський світогляд і Українська Церква стали нерозривно пов'язані із нашою духовістю. Християнський світогляд глибоко вкорінений у наших повір'ях, звичаях, переказах, у письменстві й поезії. У радості чи горі, у свята чи будні, в дні слави й перемоги, чи покидаючи рідну землю, українці твердо трималися віри своїх предків. На протязі нашої історії християнський світогляд був дороговказом і суттю нашого особистого, родинного і суспільного життя. Це нерозривне духове спаяння нашої національної психіки із християнським світоглядом було причиною, що Москва завжди намагалася і досьогодні намагається не допустити до існування Церкви, яка була б незалежною від неї. Цим можна пояснити особливу лють Москви проти Української Католицької і Української Автокефальної Православної Церков.

Уже в 1169 році суздальський князь Андрій Боголюбський, зруйнувавши Київ, загарбав ікону Вишгородської Матері Божої, знану тепер в Московщині під фальшивою назвою Володимирської. У пізніших часах, коли Мазепа програв битву під Полтавою 1709 року, російські війська зруйнували забудування Києво-Могилянської Академії, понищили дорогоцінні книги та заборонили друкувати нові книги українською мовою. Після ліквідації гетьманщини Росією у 1782 році, від Академії відібрано фінансову допомогу і знижено її до рівня провінційної семінарії.

Національно свідомі українці добре розуміли незавидну долю Української Церкви, переслідуваної Москвою і королівською Польщею — та шукали розв'язки цього складного питання в ідеї Українського Патріярхату. У цьому контексті можна також розуміти Унію із Вселенською Церквою в XVI і XVII століттях. Наш відомий історик Дмитро Дорошенко так оцінював Унію: „а саме тому, що Українська Католицька Церква не зв'язалася з польським урядом, будучи далекою йому і такою ж переслідуваною і в такій же погорді як українські миряни, як увесь народ, вона зробилася головним заборолом проти польонізації. Від себе можемо додати, що сьогодні Українська Католицька Церква — це головне заборело проти русифікації і тут можна дошукуватися тієї ненависти і люті, з якою совєтські пропаґандисти виступають проти „уніятів", але про це згодом.

У XV столітті Москва поширює панування свого князівства. В 1478 році князь Іван III завойовує Великий Новгород, а в 1510 році — Псков, 1552 року — Казань, а в 1556 році — Астрахань. Після упадку Візантії Москва перебирає на себе ролю „Третього Риму" та, прикидаючись оборонцем православ'я, починає загарбувати всі слов'янські землі.

Українська Церква, укладаючи Унію з Римом 1595 року, застерегла собі всі попередні права і традиції східніх Церков. Головні точки цієї умови підтвердив лист Папи Климентія VIII з 23-го лютого 1595 року. В основному Унія гарантувала устроєву і адміністративну незалежність Української Церкви. 13-го липня 1613 року вмирає Митрополит Іпатій Посій і 28-го червня 1614 року стає Велямин Рутський Київським і Галицьким Митрополитом. Наслідник Митрополита Рутського на Київському престолі Рафаїл Корсак (1637-1641) виїжджає в 1639 році до Риму, щоб там робити дальші заходи в справі Українського Патріярхату. На жаль, він вмирає 1641 році в Римі, де його поховано в церкві свв. Сергія і Вакха. Папа Урбан VIII листом з 3-го листопада 1643 року запрошує Митрополита Петра Могилу і Адама Киселя вислати своїх довірених послів до Риму на переговори в справі Українського Патріярхату. На жаль, після смерти Митрополита Петра Могили, справу Патріярхату відсунено на довший час. Поновлені заходи в цій справі зробили Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький і Блаженніший Патріярх Йосиф.

Уже перед Першою світовою війною в 1907 році Митрополит Андрей отримав патріярші повновласті іменувати екзархів на всій території тодішньої царської Росії. Після включення Галичини і Волині в склад Совєтської України, Митрополит Шептицький письмом із 9-го жовтня 1939 року призначає чотирьох екзархів: єпископа Миколу Чарнецького на Волинь, Полісся, Підляшша і Холмщину, о. Антонія Неймановича на Білорусію, о. Климентія Шептицького на Росію і Сибір, архиєпископа Йосифа Сліпого на Україну. Листом із 22-го грудня 1941 року кардинал Тіссеран повідомив Митрополита Андрея, що Папа Пій XII затвердив іменованих Митрополитом екзархів. Новітня мартирологія нашої Церкви почалася у липні 1944 року, коли землі Західньої України опинилися під російською займанщиною. У тому самому році, 1-го листопада, помер Слуга Божий Митрополит Андрей і керма нашої Церкви перейшли в руки Ісповідника Віри, світлої пам'яті Блаженнішого Патріярха Йосифа.

Закінчення буде.

Лист з України

Дорогий Друже!

Лист від тебе одержав, за що дякую. Ти мені висилаєш вирізки з „Свободи" і „Америки" і ми залюбки читаємо їх. Тому, прошу дальше це робити, деякі новинки є добрі і нас задовільняють, але останньо, одержавши вирізки і прочитавши перебіг Сесії УНРади, нас трохи занепокоїло, а саме, що там у вас на еміґрації нема жадних перешкод, але щось у вас так тяжко дійти до цієї так довго очікуваної згоди. Чому вам так тяжко об'єдантись в одну репрезинтацію, незалежно хто є якого переконання. Не хочу говорити про партії, нам зараз треба забути суперечки, які в нас є роками, а стреміти до одної мети — до волі України.

Правда, в нас на Україні це інша і тяжка проблема, але коли промовець на вічу говорить для добра української справи та говорить про соборність, то ми його 100% піддержуємо і незважаємо якого він переконання. В нас вже є випадки, що колись тверді „оріхи Щербицького" сьогодні вже багато починають колотись і переходять на сторону народу, який бореться за вільну Україну. Тому дивно, що на еміґрації нема жадних перешкод, а вам чогось так тяжко об'єднатись, бо зараз в нас усіх повинен бути один ключ, одна думка, бо „згода-це сила народу". Ми повинні забути наші розбіжности, а створити сильну структуру, ви на еміґрації, а ми тут на Україні. Зараз клекоче дід Славута, сердиться, більше і більше соняшного проміння продирається крізь густі хмари, надія волі, так нам усім дорогої. Отож не прозиваймо, а докладім усіх наших сил, по цілім світі розкинених наших братів і сестер, спільно рам'я в рам'я з нами в Україні, не пропустім цієї золотої нагоди, яка зараз перед нами стелиться, бо як цього не зробимо, то здається більше такої нагоди не буде.

Здоровлю щиро тебе і усіх земляків. —Твій друг.

ПОЛІЦІЯ ПО ЦІЛІЙ країні проходить спеціяльні курси, щоб проводити тести на наркотики у водіїв автомобілів. Небезпека зростаючого вживання наркотиків викликала необхідність заведення цих тестів на дорогах Америки. „Немає сумніву, що серед 160 мільйонів водіїв велика кількість вживає наркотики", — сказав Джефрі Міллер, працівник Крайового управління безпеки руху у Вашінґтоні.

З'ЇЗД НРУП В КИЄВІ

II.

Сергій Головатий, кандидат юридичних наук, працівник інституту економіки західніх країн АН УССР зупинився на правових аспектах створення суверенної України. Присутність на українському з'їзді представників різних національностей ще раз підтверджує, — сказав представник мадярів на Закарпатті Шандор Подо, що намагання партбюрократії, звинуватити НРУ в націоналізмі, немає ніяких підстав.

Голова російськомовного товариства друзів української культури із Львова Сергеєв у своєму виступі сказав, що справжні російські інтеліґенти вважають, що Україні не потрібен Інтерфронт. Українці повинні самі вирішувати, під якою символікою будувати своє майбутнє. Державною мовою в Україні має бути українська мова. Виступ продовжили скандуванням „єдність!" усі учасники З'їзду.

Тривалими оваціями зустрів з'їзд появу біля мікрофона члена президії львівської реґіональної організації НРУ Михайла Гориня. Його доповідь переривалася неодноразово аплодисментами і вигуками „Слава". Цікавою була промова Михайла Гориня. В своєму виступі він торкався ще цілого ряду пекучих проблем, аналізував минуле і сьогодення України: знищення селянства, інтеліґенції, масовий терор проти національно мислячих українців, поступова ліквідація українських шкіл, ВУЗів, питання стосовно екологічної ситуації, проблема всесоюзних міністерств.

Зачитується привітальну телеграму з'їздові від видатного білоруського поета Василя Бикова.

Письменник Іван Драч підкреслив: „Національне відродження, чи маємо його на Україні — запитує він. Мені здається, що покищо це — наше бажання і наша надія. Якщо під національним відродженням розуміти здобуття політичного, економічного і культурного суверенітету або всенародні зусилля до цього, — то нам ще дуже і дуже далеко до нього. Проте деякі передумови можливого національного відродження з'явилися і нагромаджуються на наших очах. Це — зростання національного самосвідомлення, яке насамперед концентрується навколо проблем мови, історії, культури. Це — збільшення творчої енергії громадянської активности в цих сферах. Це — дедалі глибше усвідомлення потреби політичної, економічної і культурної емансипації України, а особливо — гостре відчуття екологічних загроз.

Євген Сверстюк зупинився на духовних джерелах національного відродження. „Нашим дітям треба повернути азбуку моралі духовности. Якщо ми хочемо, щоб наші діти поважали нас і закони, мусимо їм відкрити джерело закону — Закон Божий. Нині ще ці слова викликають бездумну посмішку. Нині у нас є лише віз, який і досі там — у болоті застою. На наших очах тихо проходить моральна зміна світу. Ідоли падуть так швидко, що носії їх тільки розгублено водять очима. Фальш і брехня йде потоком, але вже їх нікому слухати. А тим часом на нашому полігоні тривають старі ігри в рабів і погоничів. Погоничі не розуміють, що їхня мова вже не дійсна. Ми тільки починаємо прокидатися до духовного життя і згадувати азбуку моралі. Фальшиві стереотипи ще ходять в обігу... Але росте народний рух, народ прокидається і він диктуватиме зміни..."

За повну самостійність України виступив голова Тернопільської обласної організації Спілки письменників України Георгій Петрук-Попик. Після нього виступив єпископ Української Католицької Церкви Павло Василик. „Відступ і зрада панували над нашим народом довгі роки. Але Бог змилостивився над нами й не дав аби загинув такий великий народ. УКЦ протягом віків захищала свій народ від русифікації, польонізації, несла своєму народові просвіту, правду на довгій хресній дорозі".

Єпископа Василика біля мікрофону змінює отець Михайло Низькогуз: „Від імени мільйонів віруючих Греко-Католицької Церкви заявляю, що ми існуємо" — сказав отець. „Слава Україні!" — такими словами закінчив він свій виступ і залунало дружнє — „Героям слава!"

У своїй промові на з'їзді письменників Павло Мовчан сказав: „Нас протягом кількох віків перетворили із волелюбних, гордих у рабів! У додаткових, схолощених носіїв єдиної національної прикмети — українських прізвищ?! Я не буду нагадувати вам про те, що триста років нашого так званого „з'єднання", а насправді неволі, не минулися даром. Але ніколи не були такими катастрофічними наші національні втрати, які сталися за роки соціялістичного державно-монополістичного капіталізму, за висловом заступника директора ІМЛІ Олександра Курилова. Ніколи так послідовно нас не грабували, не нищили, не упосліджували, як це сталося за останнє півсторіччя"... Протягом цього віку, сказав Павло Мовчан, ми, українці, втретє вимовляємо слово „відродження". Перше — розстріляне, друге — задушене, третє — ще безіменне. Хай же судиться йому ім'я — незнищенне. І хай над нами буде гасло: „Українці усього світу! Єднаймось в ім'я вільної, суверенної України!"

Анатоль Шалару, представник Молдавського народного фронту, вітає з'їзд. Принагідно зауважимо, що і він, і представник кримсько-татарського народного руху стверджували: Усі ми маємо спільного ворога — великодержавний шовінізм, партократію, тоталітарний режим. Ці слова супроводжувалися скандуванням „Єдність".

Тепло сприйняли присутні виступ Івана Салія, секретаря Подільського райкому партії міста Києва. Загальною овацією були сприйняті слова Салія: „Товаришеві Щербицькому пора... І не тільки на теледебати"...

У своїм виступі заступник голови страйкового комітету, член бюра порткому однієї з шахт Донбасу Петро Побережний заявив: „Неправда, що страйкарі Донбасу висували тільки економічні вимоги. Вже те, що ми вийшли з протестом на площу біля обкому партії свідчить про політичне спрямування страйку... Шахтарі просять більше інформацій про діяльність НРУ, який ми гаряче підтримуємо. Шахтарі вимагають об'єктивности масової інформації, а не шельмування газетами НРУ й національної символіки..."

Закінчення буде.

33-ТІ КРАЙОВІ ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — При гарній соняшній погоді відбулися тут в суботу 2-го вересня ц.р., 33-ті плавацькі змагання за першенства УСЦАК. У змаганнях взяло участь 64 плаваки, які репрезентували СУМ (25), „Тризуб" (17), „Чорноморську Січ" (13), Пласт (6) і КЛК (3). Дуже позитивним явищем є щораз більше зацікавлення і участь у цих змаганнях молодечої організації СУМ.

У проводі змагань були: Євген і Стефанія Зиблікевич, Марія Бокало, Олег Напора, д-р Юрій і Марія Чатирка, Ярослав Гук, Олена Галькович, Тарас і Люба Калита, Корнило Ступак і Євген Солтис.

Змаганнями проводив Є. Зиблікевич, нововибраний ланковий плавання УСЦАК. У вступному слові Є. Зиблікевич подякував д-рові Романову Слижові за довголітню працю для добра нашого спорту. Д-р Слиж виконував функцію ланкового плавання в УСЦАК понад 10 років.

Довгі роки клюбовим першуном цих змагань була „Чорноморська Січ" під керівництвом Марії Бокало. Цього року стала дружина УСО „Тризуб" з Філядельфії. Клюбову трофею прийняв Марко Калита, найвизначніший плавак цих змагань. Клюбове першенство було устійнене на базі здобутих точок даною дружиною (5 точок — перше місце; 3 точки — друге місце; 1 точка — третє місце). Останній вислід такий:

1. „Тризуб" — 131 точок, 2. „Чорноморська Січ" — 85; 3. СУМ — 84; 4. Пласт — 37; 5. КЛК — 11.

Здобуто п'ять нових рекордів. Три рекорди здобув 10-літній Марко Калита з „Тризуба", а саме: 1. 37.37 сек. в 50 м. довільним, побивши 38.80 сек., устійнений ним в 1988 і в 1984 роках Павлом Задереєм; 2. 20.13 сек. в 25 м. горілиць, побивши 23.50 сек. устійнений в 1985 році Юрком Чопівським; 3. 21.67 сек. в 25 м. грудним, обивши 22.10 сек. устійнений в 1985 році Андрійком Бузаном. Один рекорд здобула 13-літня Галюся Зиблікевич з „Тризуба", 38.45 сек. в 50 м. грудним, побивши 40.20 сек. устійнений в 1982 році Ромою Кушнір. Один рекорд здобула 16-літня Меланія Ґерич-Буссієр, 36.61 сек. Пласт (Монтреаль), 36.61 сек. в 50 м. горілиць, побивши 36.70 сек. устійнений в 1983 році Ромою Кушнір.

При роздачі нагород Українського Народного Союзу, брали участь: д-р Іван Флис, головний предсідник УНС, п. Мирон Стебельський, Голова УСЦАК-у та інші представники УНС, УСЦАК і спортових та молодечих організацій.

Загальний вислід індивідуальних конкуренцій подаємо нижче. Гінці на жаль не відбулися через конфлікт з офіційним відкриттям спортових змагань.

Учасники, організатори і гості біля басейну Союзівки.

(Фото: Я. Кулинич)

ВИСЛІДИ

Дівчата

10 років і нижче:

25 м. довільний: 1. А. Гук („Ч. Січ") 17.25; 2. Б. Вірчанська („Тризуб"), 3. К. Чопівська (Пласт); 4. Ліда Бойчук (Ч. Січ"); 5. Х. Шандор („Ч. Січ"); 6. Лариса Бойчук („Ч. Січ"); 50 м. довільний: 1. Б. Вірчанська („Тризуб") 46.50; 2. Х. Шандор („Ч. Січ"); 25 м. горілиць: 1. Б. Вірчанська („Тризуб") 23.60; 2. К. Чопівська (Пласт); 3. Д. Сидорак (Пласт); 4. О. Рось (СУМ); 5. Лариса Бойчук („Ч. Січ"); 25 м. грудний: 1. А. Гук („Ч. Січ") 22.53; 2. К. Чопівська (Пласт); 3. Лариса Бойчук („Ч. Січ"); 4. Ліда Бойчук („Ч. Січ"); 5. Х. Шандор („Ч. Січ"); 6. Р. Кондрацька (Пласт). — 25 м. метелик: 1. Т. Скульська („Тризуб") 20.79; 2. Х. Чатирка („Тризуб"); 3. М. Мілянич (Пласт).

11 і 12 років

25 м. довільний: 1. Л. Ступак (СУМ) 16.70; 2. Т. Скульська („Тризуб"); 2. Т. Баторфальді (СУМ); 4. В. Ґрамяк (СУМ); 5. М. Мілянич (Пласт); 6. У. Беренда 38.43; 2. Л. Ступак (СУМ); 3. Т. Баторфальді (СУМ); 4. Х. Чатирка („Тризуб"); 5. В. Ґрамяк (СУМ); 6. А. Рось (СУМ); 25 м. горілиць: 1. Л. Галавай („Тризуб") 20.78; 2. Л. Ступак (СУМ); 3. Т. Бакун (СУМ); 4. Х. Чатирка („Тризуб"); 5. У. Беренда (СУМ); 6. С. Рачинська (СУМ); 25 м. грудний: 1. Т. Кунсіо (КЛК) 23.40; 2. Т. Скульська („Тризуб"); 3. Т. Баторфальді (СУМ); 4. Л. Галавай („Тризуб"); 5. А. Рось (СУМ); 6. М. Котис (СУМ); 25. метелик: 1. Т. Скульська („Тризуб") 20.79; 2. Х. Чатирка („Тризуб); 3. М. Мілянич (Пласт).

13 і 14 років

100 м. змінний: 1. А. Кушнір („Ч. Січ") 1:24.69; 2. А. Калита („Тризуб"); 50 м. довільний: 1. А. Калита („Тризуб") 36.08; 2. Д. Чапельська (КЛК); 50 м. горілиць: 1. А. Калита („Тризуб") 47.44; 2. Д. Чапельська (КЛК); 50 м. грудний: 1. Г. Зиблікевич („Тризуб") 38.45 (новий рекорд); 2. А. Кушнір („Ч. Січ"); 100 м. довільний: 1. Г. Зиблікевич („Тризуб") 1:11.89; 50 м. метелик: 1. Г. Зиблікевич („Тризуб") 34.48; 2. А. Кушнір („Ч. Січ")

15 років і вище

100 м. змінний: 1. Т. Бокало („Ч. Січ" 1:35.90; 50 м. довільний: 1. М. Ґерич-Буссієр (Пласт) 30.42; 2. Л. Винарчук (СУМ); 3. М. Галавай („Тризуб"); 50 м. горілиць: 1. М. Ґерич-Буссієр (Пласт) 36.61; 2. Н. Данилів („Тризуб"); 3. М. Галавай („Тризуб"); 50 м. грудний: 1. Н. Данилів („Тризуб") 49.09; 2. Л. Винарчук (СУМ); 3. М. Галавай („Тризуб"); 100 м. довільний: 1. Т. Бокало („Ч. Січ") 1:23.24; 2. Л. Винарчук (СУМ); 50 м. метелик: 1. М. Ґерич-Буссієр (Пласт) 33.41; 2. Т. Бокало („Ч. Січ"); 3. Н. Данилів („Тризуб").

ХЛОПЦІ

10 років і нижче

25 м. довільний: 1. А. Токарчук (СУМ); 2. Р. Токарчук (СУМ); 3. С. Кололій („Ч. Січ"); 4. Б. Баторфальді (СУМ); 5. П. Рачинський (СУМ); 6. Д. Длябога (СУМ); 50 м. довільний: 1. М. Калита („Тризуб") 37.37 (новий рекорд) 2. Б. Баторфальді (СУМ); 3. Д. Длябога (СУМ); 25 м. горілиць: 1. М. Калита („Тризуб) 20.13 (новий рекорд); 2. А. Токарчук (СУМ); 3. Р. Токарчук (СУМ); 4. Д. Вірчанський („Тризуб"); 25 м. грудний: 1. М. Калита („Тризуб") 21.67 (новий рекорд); 2. Р. Токарчук (СУМ); 3. Б. Баторфальді (СУМ); 25 м. метелик: 1. А. Токарчук (СУМ) 26.15; 2. С. Колодій („Ч. Січ").

Головний касир УНС Уляна Дячук вручила нагороди дівчатам.

11 і 12 років

25 м. довільний: 1. А. Сененко („Тризуб") 16.56; 2. Б. Приймак (СУМ) і С. Солтис (СУМ); 4. М. Рачинський (СУМ); 5. Д. Пакула („Тризуб"); 6. С. Смотрич (СУМ); 50 м. довільний: 1. Сененко („Тризуб") 38.30; 2. С. Солтис (СУМ); 3. Д. Пакула („Тризуб"); 4. Б. Приймак (СУМ); 5. М. Рачинський (СУМ); 6. С. Смотрич (СУМ); 25 м. горілиць: 1. П. Галькович (СУМ) 21.63; 2. Р. Данилів („Тризуб"); 3. М. Рачинський (СУМ); 25. м. грудний: 1. А. Сененко („Тризуб") 22.65; 2. Р. Данилів („Тризуб"; 3. П. Галькович (СУМ); 4. Б. Приймак (СУМ); 5. С. Смотрич (СУМ); 6. Д. Колодій („Ч. Січ"); 25 м. метелик: 1. Д. Пакула („Тризуб") 19.65; П. Галькович (СУМ); 3. Р. Данилів („Тризуб"); 4. С. Солтис (СУМ); 5. Д. Колодій („Ч. Січ").

13 і 14 років

100 м. змінний: 1. О. Бланарович (СУМ) 1:30.63; 50 м. довільний: 1. О. Бланарович (СУМ) 33.91; 2. О. Ґерич-Буссієр (Пласт), 3. Ю. Чатирка („Тризуб"); 50 м. горілиць: 1. О. Ґерич-Буссієр (Пласт) 52.22; 2. Ю. Чатирка („Тризуб"); 50 м. грудний: 1. О. Ґерич-Буссієр (Пласт) 45.65; 2. О. Блонарович (СУМ); 3. Ю. Чатирка („Тризуб).

15 і вище

100 м. змінний: 1. А. Січ („Ч. Січ") 1:19.08; 2. Дж. Білон („Ч. Січ"); 3. А. Бланарович (СУМ); 50 м. довільний: 1. А. Гук („Ч. Січ") 29.18; 2. А. Бланарович (СУМ); 3. Р. Сидорак („Тризуб"); 4. Р. Фонтана (СУМ); 5. А. Підлуський (Ч. Січ"); — 50 м. горілиць: 1. Р. Сидорак („Тризуб") 41.85; 50 м. грудний: 1. А. Гук („Ч. Січ") 35.92; 2. Дж. Білон („Ч. Січ"); 3. А. Січ („Ч. Січ"); 4. А. Бланарович (СУМ); 5. А. Підлуський („Ч. Січ"); 6. Р. Фонтана (СУМ); 100 м. довільний 1. А. Січ („Ч. Січ") 1:08.75; 2. А. Підлуський („Ч. Січ"); 50 м. метелик: 1. А. Гук („Ч. Січ") 31.35; 2. Дж. Білон („Ч. Січ").

Відбудеться мистецька виставка І. Сочинської

Хоч у Філядельфії часто відбуваються мистецькі виставки, та їх ніколи не забагато. Наша публіка їх радо й численно відвідує, а це ознака, що любителів мистецтва у нас не бракує. У 43-му Відділі СУА, літературні вечора і мистецькі виставки стали невід'ємною частиною його діяльности вже від давніх років. Вони завжди є успішні, під кожним оглядом.

43-ій Відділ приготовляє виставку картин малярки Ільони Сочинської. Вона відбудеться в ґалерії образів в Українському Освітньо-Культурному Центрі, пічнеться відкриття в п'ятницю, 6-го жовтня ц. р. о год. 7:30 вечора і триватиме через суботу й неділю від год. 10-ої до 5-ої. Це буде перша виставка цієї малярки у Філядельфії, ми ще з її творами не ознайомлені, тимбільше буде цікаво їх побачити.

І. Сочинська студіювала спершу в Школі проєктування на Ровд Айленді, яку закінчила ступенем бакалявра, а відтак у Школі мистецтва й архітектури Єйлського університету, в якій здобула диплом маґістра мистецтва. Вона почала працювати в реклямному мистецтві, створивши для цього власну фірму. Виготовляла праці для великих американських фірм, як Мобіл Ойл, Банк Америки, Пейн Веббер та інші. Згодом перекинулась на малярство, і від 1981 року стала брати участь у різних збірних виставках у ньюйорських ґалеріях та в Бруклинському музеї.

Перша індивідуальна виставка І. Сочинської відбулася в жовтні 1984 року в Українському Інституті Америка в Ню Йорку. Про цю виставку писав Святослав Гординський у „Свободі" з 18-го жовтня 1984 року, що „малярство Ільони базується на грі динамічно-барвних форм, близьких до плякатного мистецтва ... головною метою якого є багатство зорових вражінь. На перший плян висуваються елементи конструктивні, али вплетені в композиції елементи реалістичні надають її картинам рис надреалізму, і тут проявляються найбільше індивідуальні риси мисткині".

У „Нотатках з мистецтва" з вересня 1985 року С. Гординський пише: „Мені подобається багатство її форм, реальних чи нереальних, які вона вигадливо укладає, зв'язує, констрастує, забарвлює гармоніями чи дисгармоніями фарб, словом — займається основним завданням мистецтва: формотворчістю. При цьому її деформації реальних форм є дуже обережні, чим вона корисно відрізняється від багатьох своїх сучасників, які надуживають деформацій для осягнення ненатуральних і часто спотворених зображень".

Техніка праць І. Сочинської це олія, пастеля і графіка. Стиль модерний, з якого пробивається її внутрішній чуттєвий світ та її мистецький інстинкт і талант. З приємністю вітатимемо мисткиню з її картинами в гарній ґалерії Українського Освітньо-Культурного Центру, 700 Сідар ровд у Філядельфії.

Після виставки товариська зустріч при буфеті, де гості могтимуть обмінятися своїми вражіннями з пережитого вечора. Щиро запрошуємо українське громадянство взяти численну участь у мистецькій виставці І. Сочинської-Шиприкевич.

Ірина Райнер

І. Сочинська під час інтерв'ю в редакції „Свободи"

З приводу Шевченківського концерту в Торонто

Так мабуть зарядило Боже Проведіння, що якраз у 175-ліття від народження великого пророка-генія українського народу Тараса Шевченка національно пробуджується і встає Україна та в змаганнях і надії прямує до волі — сонця золотого.

Так ось і ми, велика зорганізована українська спільнота Торонто і околиці, згадуючи цей 175-літній день народження Т. Шевченка під патронатом Комітету Українців Канади створили Всегромадський Ювілейний Комітет, який рішив на високому мистецькому рівні влаштувати репрезентаційний концерт, що відбудеться у найбільшій залі Торонто Рой Томсон Голл у суботу, 28-го жовтня ц.р., з участю найкращих мистецьких ансамблів. Хори „Прометей" з Філядельфії, „Діброва" і „Прометей" — СУМ з Торонто, Торонтонська симфонічна оркестра, визначні солісти, що разом понад 300 осіб створять хор „Україна".

Віримо, що буде це не тільки величаве Свято Шевченка, але також одна з найкращих музично-хорових мистецьких імпрез у цьому сезоні нашого міста. Щоби все випало якнайкраще, до того належно приготовляються хорові ансамблі, симфонічна оркестра, пріють солісти і диригенти. Не сидить із заложеними руками Діловий Комітете.

Свою участь в концерті зголосили представники урядових чинників, етнічних груп і різних мистецьких ансамблів, що зацікавлені українською музично-хоровою культурою. Вони будуть мати можливість ще краще запізнатися з нею з її красою й величчю. Хочемо, щоби це наше всеукраїнське свято випало під кожним оглядом якнайкраще.

Тому мусимо пам'ятати, що кошти влаштування так престижевого концерту великі. Мистці журяться програмою. Діловий Комітет належною підготовою, а ми велика і матеріяльно не бідна українська громада Торонто попрацюймо щоби знайти потрібні фінансові засоби. В першу чергу треба усвідомити всіх тих, які легковажно до цього ставляться, щоби 28-го жовтня ц.р. о год. 4-ій по полудні велика заля Рой Томсон була по береги заповнена. Треба заздалегідь придбати собі квитки вступу, які можна набувати в наших книгарнях чи окримих членів Ділового Комітету.

Правда, ми навіть і не сумніваємося, що на велике українське Торонто, у якому нараховують нас понад 80,000 знайдеться 3,000 старших і молодших, що заповнять залю. Продаж квитків, — це основа бюджету концерту. Діловий Комітет сподівається, що знайдуться люди доброї волі, які зложать на цю велику імпрезу свої пожертви.

В. Дідюк

В 50-ліття подій на Закарпатській Україні

Для вшанування річниці проголошення незалежности Карпатської України — з перспективи 50-ліття подій на Закарпатті в 1938-39 рр. — відбулася в Мюнхені, в Українському Вільному Університеті, в дні 14-го червня ц.р. прилюдна науково-популярна доповідь проф. Василя Маркуся, відомого науковця і суспільно-політичного діяча. Шановний гість загостив до Мюнхену в часі своєї поворотної поїздки з Австралії і при цій нагоді виголосив цікаву і актуальну доповідь, яку назвав „Події на Закарпатті в 1938-39 рр. в критичному насвітленні та проблема джерел і дослідження".

Враховуючи 50-ліття проголошення незалежности Карпатської України, можна об'єктивно ствердити, що шановний прелегент розглянув у своїй доповіді ряд історичних питань, що пов'язані з цією річницею, представив присутнім наших політичних діячів того часу, згадав про їх тодішню діяльність і тим значно причинився до вшанування цієї річниці в УВУ. Він рівнож дав належну політичну оцінку тим подіям, зокрема — споминам учасників і ствердив, що вони заслуговують на окремий історичний збірник.

Проф. В. Маркуся представив чисельній авдиторії проф. Б. Т. Цюцюра, ректор УВУ, привітавши його як доктора УВУ, як довголітнього співробітника редакції ЕУ і директора Історично-Філософічної Секції НТШ, а тепер — як редактора новозаплянованої Енциклопедії Української Діяспори.

Шановний прелегент уродженець Закарпаття. В той час, як молодий студент був він тим наочним свідком, — свідком тих подій в рідному краю, — того всенароднього духового спалаху і пізніших розчарувань, бо ж нами на Закарпатті оволоділи надрядні політичні сили, які також заставляли нас до капітуляції, як перед тим чехів. Тоді-то наших закарпатців — за словами Т. Шевченка — „окрадених збуджено", однак нам, все ж таки, тоді „не однаково було"... Ми не давалися... Наш автономний уряд — у складних міжнародніх обставинах — проголосив незалежність Карпатської України! На жаль не мали ми надійного опертя і союзника, що міг ґарантувати нам границі. У такому положенні опинилася і незалежна Словаччина, також окраяна зі своїх територій.

Доповідач насвітлив об'єктивно події на Закарпатті, що були вислідом політичного положення довкруги Чехо-Словаччини напередодні Другої світової війни в 1938-39 рр. Ця політична інтрига була викликана політикою Німеччини (маніпуляціями А. Гітлера), яка після прилучення до Райху Австрії в 1938 році висунула питання Судетів, — тобто вимогу приєднання території, що входила раніше в склад Австрії, а по Версальському договорі 1919 року увійшла в склад Чехо-Словаччини.

Політика Німеччини стреміла до уневажнення Версальського договору з 1919 року. За цим договором рішенням Народньої Руської Ради 1919 року було прилучене до Чехо-Словаччини і наше Закарпаття, як автономний край, (хоч впровадження в життя частинної автономії почалося щойно за губернатора К. Грабаря /1935-38 рр./) З територіяльними претенсіями до Чехо-Словачини, поруч з Німеччиною, виступила тоді Угорщина і навіть — Польща!

Цей наростаючий конфлікт в Европі старалися оминути держави Антанти — Англія і Франція. Прийшло до т. зв. Мюнхенського замирення 1938 року, за яким до Німеччини прилучено землі замешкалі судетськими німцями, що фактично започаткувало розпад Чехо-Словаччини як федеративної держави.

Відомо, що про-німецьку політику провадила тоді не тільки Угорщина, але й Польща, що „готова була перепустити німців на схід проти большевиків". Вислідом територіяльних претенсій Польща одержала маленьке Заользя, — на свою таки згубу, бо внедовзі Німеччина висунула супроти Польщі ще більш імперіяльні" територіяльні вимоги — вздовж західніх границь і на Помор'ї...

Для нас більш трагічне було т.зв. Віденське замирення в справі Словаччини і Карпатської України з 2-го листопада 1938 року. Вислідом цього замирення Угорщина одержала Подунайський пояс словацької території, що тягнувся дальше на схід вздовж південної Пряшівщини і значну частину нашого Закарпаття, з нашими центральними містами — Ужгородом і Мукачевом (осідок Єпархії). Тоді нам забрано наші культурні центри і значно окраяно нашу етнографічну територію! Це значно ослабило діяльність нашого автономного уряду, створеного в листопаді 1938 року, що його очолив спочатку посол А. Бродій, а потім о. д-р А. Волошин. Почали ширитися і угрофільські тенденції, за які усунено А. Бродія.

Відомо, що тодішні події створювали для нас леґендарні надії незалежности малої частини нашої землі —Карпатської України — про що загомоніла патріотична преса в Галичині. Однак по т.зв. Віденському замиренні положення нашого автономного уряду значно погіршилося, столицею стало повітове місто Хуст. Переведено загальні вибори до Сойму в лютому 1939 року. Президентом став о. д-р Волошин, прем'єром Ю. Ревай, відомий посол і педагог. Нова держава почала творити власні збройні сили — Карпатську Січ, яка поповнювалася добровольцями, однак бракувало зброї...

На Закарпаття прибували наші свідомі діячі в тому числі ічлени ПУН-у з еміґрації, а також члени УВО з Галичини, щоб скріпити свідомий свого завдання провідний актив в державі. Це насторожувало увагу наших противників, що раді б нас поділити. Польща з Угорщиною стреміли до спільного кордону...

Коли проголошено незалежність Карпатської України 15-го березня 1939 року окраєна зі своєї території гірська частина країни опиниася в трудній ситуації під політичним і військовим оглядом — тим більше без надійного союзника. Німеччина пішла по стороні Угорщини; Гітлер дав свою згоду на прилучення і Закарпаття! Почалися бої з регулярними частинами угорської армії. Прийшлося нашим частинам відступати перед переважаючими силами противника. Три дні тривали завзяті бої, а по горах — більше місяця...

Кінець нашого уряду і армії був радше трагічний. Відступаючі частини без достатнього виряду, попадали в полон, були зле трактовані, прилюдно биті, як покійний сот. Ст. Сулятицький та інші старшини. Не були трактовані за міжнародним правом ні ті, що попали в полон, ані ті, що перейшли кордони Румунії чи Польщі і склали зброю. Всі ділили недолю в таборах в Березі Картузькій. В поганій ситуації опинився і уряд Карпатської України, що подався на захід — до Праги. Почалися репресії на цілому Закарпатті і мадяризація загального життя і шкільництва. Посилилися арешти під Польщею...

Кордон Мадярщини з Польщею тривав недовго; його замінив у вересні 1939 року кордон Німецький і Совєтський на сході. Польща перестала існувати.

Шановний доповідач дав належну оцінку цим подіям і зокрема звернув увагу на спомини учасників тих подій з перед 50ти років — проф. Штефана, проф. І. Хеменця, проф. В. Бірчака, Кущинського та інших. Згадав про праці і спогади відомого письменника Закрпаття Ґренджі Донського.

По доповіді відбулася цікава дискусія, в якій на увагу заслуговує виступ д-ра Івана Жеґуца, що доповнив дещо про спомини, та редактора Василя Штеленя, що також додав цікаві відомості.

Б. Кузь

Головний...

(Закінчення зі стор. 1)

січня до 31-го серпня ц.р. придбали секретарі відділів та організатори 877 нових членів, в тому 287 у департаменті молоді, 499 у департаменті дорослих та 91 на акцидентове забезпечення. Загальна сума забезпечення цих 877 нових членів виносить 5,711,000 дол.

Найкращими місяцями в членській кампанії 1989 року були серпень із 142 новими членами та березень із 133 новими членами. Пересічне число нових членів у цих восьми місяцях виносило менше, як 110 на один місяць. Найбільше популярними клясами забезпечення серед нових членів були грамоти кляс P-20 та R-65 в департаменті дорослих, а в департаменті молоді грамоти кляси P-20, переважно на суми 10,000 дол. і більше. Не втрачають своєї популярности грамоти з одноразовими вкладками кляс „дабл ю" та Е-65, як для молоді так і серед дорослих а грамоти термінового забезпечення все ще не знаходять багатьох покупців.

Облік руху членів за сім місяців 1989 року виказує, що найбільші втрати в членстві має УНСоюз через закінчення платности вкладок за грамоти кляс P-20 та P-65 — 716, а за ними ідуть дозрілі вивінувальні грамоти — 528, передчасні грошові звороти — 518 та посмертні виплати — 514. Значна частина власників дозрілих вивінувальних грамот вибрала пропозиції виплаченого забезпечення і так залишилася членами із вповні виплаченими грамотами забезпечення. Трапляються деколи випадки, що члени, які передчасно згрошевлюють свої грамоти, набувають на їх місце нові грамоти з одноразовими вкладками, що звичайно не є корисним для членів.

З кінцем липня 1989 року нараховував УНСоюз разом 70,902 членів, в тому 18,082 у департаменті молоді, 46,745 у департаменті дорослих та 6,075 забезпечених акцидентовими грамотами. В тому самому часі мав УНСоюз 44,692 активних членів, які в дану пору платили вкладки за свої грамоти. За час семи місяців цього року втратив УНСоюз на чисто 1,075 членів тому що сподівані втрати членів перевищили більше як удвоє число здобутих нових членів.

До кінця 1989 року залишились вже неділі чотири місяці, впродовж яких Відділи будуть старатися доповнити їх стан активних, повноправних членів, щоб запевнити собі управнення до конвенційних делеґатів (75 членів — 1 делеґат, 150 членів — 2 делеґати, 300 членів — 3 делеґати та 1,000 членів — чотири делеґати). У зв'язку з цим можна сподіватися пожвавлення акції приєднування нових членів.

Великою турботою Головної Канцелярії УНСоюзу є втрати в наслідок смерти, або важкого занедужання секретарів відділів, які є основою УНСоюзу. Пошукування наслідників на їхні місця не завжди дає бажані успіхи. Для запевнення УНСоюзові дальшого росту і розвитку є конечним присвятити якнайбільше уваги справі заанґажування до союзової праці членів молодшого покоління. Коли малі відділи находяться в цих самих місцевостях, можна такі втрати розв'язувати злуками відділів. Але відділи які є єдиними на терені даних місцевостей, парафій, чи громад, треба нам за всяку ціну зберегти для добра членства, цілого УНСоюзу та цих українських поселень.

Про свою діяльність на терені Чикаґо і околиць звітувала заступниця голов ного предсідника Ґ. Пашен. Надзвичайно вдало пройшов ґолфовий турнір, чільним учасником якого був Михайло Банах, що добивається успіхів на американській спортовій арені. Разом із одним з місцевих відділів СУА влаштован показ фільму „За стерном долі". Громада приготовляється до святкувань 95-ліття УНСоюзу, що його влаштовує Округа УНС в Чикаґо, як теж до приїзду українського камерного хору з Польщі.

Про свою участь в нарадах X Сесії УНРади та у з'їзді Братства Українців Католиків, як теж і про організаційну працю в Канаді, говорив головний директор УНС для Канади мґр І. Геврик. Він вказав на потребу скликання черговиx нарад Канадського Представництва, про дальші заходи для відкриття канцелярії УНСоюзу в Торонто та про надходячий Конґрес КУК у Вінніпеґу.

Заступник головного предсідника д-р М. Куропась звітував про хід українсько-польського діялоґу, розповів про зустріч трьох українських пластунів з Чикаґо з молодими людьми в Україні, про виїзд вісьмох учнів з Чикаґо на навчання до Києва. В цій групі є один український учень, а ціла група перед виїздом була гостем української громади Чикаґо на протязі двох днів і ґрунтовно запізналась з життям громади. У жовтні до Чикаґо приїжджає вісім учнів з України на навчання в місцевій школі та є пляни громади їх відповідно привітати.

Всі три попередні звітодавці висловились з признанням про листа д-ра І. Флиса до президента Джорджа Буша в справі економічної допомоги Польщі.

Головний предсідник д-р І. Флис звітував про свою участь у посвяченні двох нових будинків на Союзівці, у Фестивалі Молоді на оселі „Верховина", у проголошенні Тижня Поневолених Націй президентом Бушем у Вашінґтоні та про відвідини Владик Мстислава, Стефана Сулика і Василя Лостена — разом з У. Дячук і В. Соханом — та передачі їм пожертв на висилку Біблій в Україну і Польщу.

Відтак д-р Флис перейшов коротко писемний звіт з організаційної праці за перших сім місяців року. Серед поодиноких організаторів перед веде головний радний Василь Пастушок із 25-ма новими членами, а дальше в першій п'ятці йдуть головна радна Гелен Олек-Скат (21), С. Приймак (119), А. Слюсарчук (17(, М. Турко (17) і І. Чопко (17). В загальному, до 31-го серпня ц.р. 39 активістів зорганізували по п'ять членів і більше.

Відділ продажу забезпечення зорганізував 21 члена на високі суми забезпечення при чому Микола Бойко приєднав 18 членів.

Серед округ Філядельфія є на першому місці із 124-ма новими членами, а дальше йдуть Чикаґо (80), Піттсбурґ(54), Рочестер (52), Ню Йорк (49) і Дітройт (44). Досі в пересічному округи виконали річну квоту на 46 відсотків.

До 31-го серпня приєднано 877 нових членів на суму 5,711,000 дол. забезпечення, тобто пересічно 6,511 дол. на особу.

Головний предсідник намітив зустріч з членами Конвенційної комісії у Балтиморі, яка посилить свою працю у зв'язку з 32-ою Конвенцією УНСоюзу в наступному році в тому місті.

Усі звіти після дискусії над ними та додатковими поясненнями звітодавців прийнято.

Серед різних справ корот кий перегляд справи видання його англомовної праці про українську громаду в ЗСА дав д-р Куропась. Під цю пору працю розглядає видавництво Торонтонсько го університету. Про конеч ність, можливість та потреби допомоги українському народові в Україні говорила У. Дячук, як теж і всі інші члени Екзекутиви.

Вичерпавши порядок нарад, д-р Флис закрив їх у пополудневих годинах.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У статті „Економічний огляд за літо" („Свобода" ч. 174 з 14-го вересня), сторінка перша, третя колонка, друга стрічка здолини треба читати: „спадаючий 5-ий місяць мортґедж". Четверта колонка, 13-та стрічка згори треба читати: „з уваги на спадаючі мортґеджі". („Свобода" ч.175 з 15-го вересня), сторінка друга, перша колонка, 18-та стрічка згори треба читати: „продукційні на 0.4 відс." „Свобода" ч. 176 з 16-го вересня, сторінка друга, третя колонка, 9-та стрічка здолини треба читати: „експорт на 2 відс., фунт стерлінґів дальше тратить"; сторінка 4-та, перша колонка, 6-та стрічка згори треба читати: „вони дають 10 відс. державного бюджету". — Ред.